

обґрунтованого, раціонального використання землі та її надр, водних ресурсів, рослинного і тваринного світу, для збереження в чистоті повітря та води, забезпечення відтворення природних багатств поліпшення навколишнього середовища ». Таким чином, Основи законодавства Союзу РСР і союзних республік про охорону навколишнього природного середовища визначили в масштабі всієї держави найважливіші принципи охорони природи, які служили базою для доповнення та удосконалення республіканських законів про охорону природи.

Обов'язковим, на нашу думку, є закріплення норм раціонального використання та охорони земель, використовуючи історичний конституційно-правовий досвід регулювання земельних відносин у сфері раціонального використання та охорони земель в СРСР, що знайшов своє відображення в Конституції України РСР та іншому законодавстві радянського періоду. Необхідно використовувати накопичений досвід, з удосконаленням на новий лад, а не ігнорувати багатолітні розробки вчених. Г.Х. Шахназаров влучно зазначив: «Конституция представляет собой и Основной Закон, и в известной мере зеркало жизни общества. Она не просто закрепляет те или иные принципы организации политической структуры, задачи и функции органов власти, способ отношений между государством и гражданином, она также выражает дух законодателя, его устремления, взгляды и представления о назначении власти, ее природе и целях». Закріплення такого положення в конституції свідчить про те що державна влада усвідомлювала необхідність впровадження правового регулювання раціонального використання і охорони земель як основи розвитку держави.

Васильєв Євген Олександрович

*к.ю.н., асистент кафедри історії держави і права
України та зарубіжних країн, Національний університет
«Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*

РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРОМИСЛОВОЇ ПОЛІТИКИ В ПЕРІОД ПЕРЕБУДОВИ

Початковим етапом підготовчої роботи по змістовному перетворенню соціалістичної економіки став повномасштабний експеримент в промисловості в 1984–1985 рр., який проводився згідно з постановою ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР від 14.07.1983 р. «Про додаткові заходи з розширення прав виробничих об'єднань (підприємств) промисловості в плануванні та господарській діяльності, з посилення їх відповідальності за результати роботи». Передбачалось досягнення господарської заінтересованості підприємств у досягненні високої ефективності виробництва шляхом проведення економічного експерименту з розширення прав підприємств у плануванні та господарській діяльності, посиленні відповідальності за результати роботи. Експеримент, зокрема, було поширено на Міністерство важкого та транспортного машинобудування СРСР, Міністерстві електротехнічної промисловості СРСР, Міністерство харчової промисловості УРСР.

Невдовзі, 18.08.1983 р. ЦК КПРС і Рада Міністрів СРСР прийняли постанову «Про заходи щодо прискорення науково-технічного прогресу в

народному господарстві». Передбачалось протягом 1985–1987 рр. здійснити переведення підприємств, об'єднань і організацій сільського господарства, будівництва, транспорту і матеріально-технічного постачання на госпрозрахункову систему організації робіт щодо створення, освоєння і запровадження нової техніки. Під прискоренням розумілося підвищення темпів економічного росту. Так, за 15 років передбачалося збільшити національний дохід майже у два рази при подвоєнні виробничого потенціалу, підвищити продуктивність праці в 2,3–2,5 рази. Стратегія «прискорення» була заснована на всілякій інтенсифікації виробництва на базі науково-технічного прогресу, структурної перебудови економіки, ефективних форм керування, організації й стимулювання праці. Починаючи з дванадцятої п'ятирічки, передбачалась розробка загальносоюзних, республіканських (міжреспубліканських), галузевих (міжгалузевих) науково-технічних програм, а також науково-технічних програм регіонів і територіально-виробничих комплексів, основні завдання яких мали включатися в п'ятирічні й річні плани.

Важливою передумовою для подальшого удосконалення правового регулювання господарської діяльності став Закон СРСР від 30.06.1987 р. № 7284-XI, який визначив економічні і правові основи господарської діяльності соціалістичних державних підприємств. Законом були передбачалось поглиблення централізованих засад в розв'язанні найважливіших завдань розвитку народного господарства як єдиного цілого, посилення економічних методів управління, використання повного господарського розрахунку і самофінансування, розширення демократичних основ і розвиток самоврядування.

Комплекс заходів щодо реформування державної промислової політики наприкінці 80-х років передбачав також зміну норм амортизаційних відрахувань починаючи з 1988 р. згідно Постанови Ради Міністрів СРСР від 13.08.1985 р. «Про розробку нових норм амортизаційних відрахувань по основних фондах народного господарства СРСР». Водночас такі норми були затвердженні дещо пізніше постановою Ради Міністрів СРСР від 22.10.1990 р. «Про єдині норми амортизаційних відрахувань на повне відновлення основних фондів народного господарства СРСР» і набули чинності з 01.01.1991 р. Однією з основних особливостей нових норм амортизаційних відрахувань стало запровадження прискореної амортизації по відношенню до машин, обладнання і транспортних засобів з нормативним терміном служби понад три роки.

Отже, наприкінці 80-х років ХХ ст. в процесі перебудови соціалістичної економіки спостерігаються спроби реформування соціалістичної економіки, переведення її на переважно інтенсивний шлях розвитку на основі прискорення науково-технічного прогресу й інтенсифікації виробництва. Законом УРСР від 03.08.1990 р. № 142-XII «Про економічну самостійність Української РСР» було визначено, що всі розташовані на території України підприємства, установи і організації становлять її народногосподарський комплекс. Основними цілями економічної самостійності Української РСР визначались, зокрема, зростання національного багатства, розвиток науки, досягнення передового технологічного рівня виробництва на принципах децентралізації власності і роздержавленні економіки, повної господарській самостійності і свободі підприємництва усіх юридичних і фізичних осіб у рамках законів Української РСР. Із проголошенням

незалежності України реалізація цих завдань стає одним із пріоритетів державної економічної політики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Постановление ЦК КПСС и Совета Министров СССР «О дополнительных мерах по расширению прав производственных объединений (предприятий) промышленности в планировании и хозяйственной деятельности и по усилению их ответственности по результатам работы» : от 14.07.1983 г. // Решения партии и правительства по хозяйственным вопросам. – М. : Изд-во полит. лит., 1985. – Т. 15. – Ч. 1. – С. 168–176.

2. Ройзман И. И. От экономических экспериментов к новой целостной системе хозяйствования / И. И. Ройзман, А. В. Рогов. – Кишинев : Картя молдовеняскэ, 1988. – 117 с.

3. Постановление ЦК КПСС и Совета Министров СССР «О мерах по ускорению научно-технического прогресса в народном хозяйстве» : от 18.08.1983 г. // Решения партии и правительства по хозяйственным вопросам. – М. : Изд-во полит. лит., 1985. – Т. 15. – Ч. 1. – С. 203–208.

4. Основные направления экономического и социального развития СССР на 1986–1990 годы и на период до 2000 года. – М. : Политиздат, 1986. – 93 с.

5. Закон СРСР «Про державне підприємство (об'єднання)» : від 30.06.1987 р., № 7284-XI // ВВР СРСР. 1987. – № 26. – С. 385.

6. Постановление ЦК КПСС и СМ СССР «О разработке новых норм амортизационных отчислений по основным фондам народного хозяйства СССР» : от 13.08.1985 г. // Решения партии и правительства по хозяйственным вопросам. – М. : Изд-во полит. лит., 1988. – Т. 16. – Ч. 1. – С. 120–122.

7. Постановление Совета Министров СССР «О единых нормах амортизационных отчислений на полное восстановление основных фондов народного хозяйства СССР» : от 22.10.1990 г., № 1072 // СП СССР. – 1990. – № 30. – Ст. 140.

8. Закон УРСР «Про економічну самостійність Української РСР» : від 03.08.1990 р., № 142-XII // ВВР УРСР. – 1990. – № 34. – Ст. 499.

Ващенко Алла Володимирівна,

студентка 3 групи 4 курсу

господарсько-правового факультету

Національного університету «Юридична академія

України ім. Ярослава Мудрого»

РАДИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ ЯК ПОЛІТИЧНА ОСНОВА УКРАЇНСЬКОЇ РСР ЗА КОНСТИТУЦІЄЮ УРСР 1978 РОКУ

Чи не найголовнішою новелою нової Конституції УРСР 1978 р., закріпленої у ст. 2, стало безпосереднє визнання приналежності усієї влади в Українській РСР народу. Ця концептуальна засада сприяла переоцінці конституційного статусу Рад депутатів трудящих (за Конституцією УРСР 1937 р.), обумовлювала їх